

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกลุ่มครูระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ชายและหญิงที่มีจำนวนปีที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ของกรุงเทพมหานคร ในระดับต่าง ๆ กันจำนวน 1122 คนแยกเป็นชาย 534 คนและหญิง 588 คน สุ่มจากโรงเรียน ในเขตต่างๆจำนวน 11 เขต จากทั้งหมด 24 เขต ของกรุงเทพมหานคร เขตที่สุ่มไว้ ได้แก่ เขตยานนาวา เขตคลองสาน เขตปทุมวัน เขตบางกอกน้อย เขตพระโขนง เขตบางกะปิ เขตลาดกระบัง เขตมีนบุรี เขตหนองจอก เขตบางรัก และเขตห้วยขวาง และกลุ่มนักศึกษาฝึกหัดครูชั้นปีที่ 4 ที่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา จากการออกฝึกสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ของกรุงเทพมหานคร ในภาคต้น ปีการศึกษา 2523 จำนวน 276 คน แยกเป็นชาย 118 คน และหญิง 160 คน สุ่มจากนักศึกษาครูใน วิทยาลัยครูส่วนกลาง 7 แห่ง คือ วิทยาลัยครูชนบุรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูพระนคร และ วิทยาลัยครูเพชรบุรี รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 1398 คน แยกเป็นเพศชาย 650 คน และหญิง 748 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มหลายชั้น (Multi - stage sampling) ดังนี้

1. สุ่มชั้นแรก (First - stage sampling) เป็นการสุ่มแบบแยกพวก (Stratified Random Sampling) เพื่อได้กลุ่มตัวอย่างเป็นชั้นตามจำนวนปีที่ทำการสอนที่ต่องานการศึกษา โดยมีขั้นตอนการสุ่ม คือ

1.1 สํารวจข้อมูลจากทะเบียนครูที่กองการเจ้าหน้าที่

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อใ้สถิติจำนวนครูในแต่ละปีที่บรรจุ และสํารวจสถิตินักศึกษาฝึกหัดครูชั้นปีที่ 4 ที่ออกฝึกสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ของกรุงเทพมหานคร ในภาคต้น ปีการศึกษา 2523 ในวิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

1.2 สุ่มตัวอย่างแยกพวก ตามเพศ และระดับของจำนวนปีที่ทำการสอนของครูเป็นเกณฑ์ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาฝึกหัดครูชั้นปีที่ 4 กลุ่มครูที่มีจำนวนปีที่ทำการสอน 1-5 ปี, 6-10 ปี, 11-20 ปี และ 21-31 ปี จากวิทยาลัยครูส่วนกลาง และโรงเรียนในเขตต่าง ๆ ดังกล่าว

2. สุ่มขั้นที่ 2 (Secondary-Stage Sampling) เป็นการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อใ้กลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่มที่ต้องการศึกษาจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อคะแนนทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจะได้ไม่ก้กัน กรณีที่กลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมาก รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แสดงไว้ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างแยกตามชั้นที่ศึกษา	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
1. กลุ่มนักศึกษาฝึกหัดครูชั้นปีที่ 4 ที่มีประสบการณ์การสอนในอาชีพครู จากการฝึกสอนในภาคต้น ปีการศึกษา 2523	116	160	276
2. กลุ่มครูที่มีจำนวนปีที่ทำการสอน 1 - 5 ปี	150	163	313
3. กลุ่มครูที่มีจำนวนปีที่ทำการสอน 6 - 10 ปี	126	150	276
4. กลุ่มครูที่มีจำนวนปีที่ทำการสอน 11 - 20 ปี	132	136	268
5. กลุ่มครูที่มีจำนวนปีที่ทำการสอน 21 - 31 ปี	127	138	265
รวม	650	748	1398

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจทัศนคติของครูที่มีต่ออาชีพครูและแบบสอบถามมูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครู ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ในการศึกษารั้งนี้ ในภาคต้นปีการศึกษา 2523 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

1. มาตรวัดทัศนคติแบบประมาณค่ารวมตามวิธีการของลิเคิร์ท (The Likert's Summated Rating Scale)
2. มาตรวัดทัศนคติแบบนัยจำแนกตามวิธีการของออกสทูด (The Semantic Differential Scale)
3. แบบสอบถามมูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครูประถมศึกษา

1. มาตรวัดทัศนคติแบบประมาณการรวมของลิเคอร์ท (The Likert's Summated Rating Scale) มีลำดับขั้นการสร้าง ความวิจิตรของลิเคอร์ท¹ ดังนี้

ขั้นที่ 1 พิจารณาขอบข่าย (framework) ของทัศนคติครูที่มีต่ออาชีพครู ประถมศึกษา จากเอกสารและการวิจัยต่าง ๆ เสนอต่ออาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยา และผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ได้ขอบข่ายของทัศนคติ ครูที่มีต่ออาชีพครู 5 ด้านคือ ด้านตัวนักเรียน ด้านตัวครูผู้สอน ด้านงานครูและการสอนในชั้นเรียน ด้านฐานะและค่านิยมของครูในสังคม และด้านความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพครู

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อความหรือแนวคำถาม (Item Pool) โดยการเสนอขอบข่ายทัศนคติต่ออาชีพครูทั้ง 5 ด้าน ให้ผู้มีอาชีพครูทั่ว ๆ ไป เขียนข้อความแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่ออาชีพครูทั้ง 5 ด้าน ข้อความที่รวบรวมได้ครั้งแรก 225 ข้อ

คัดเลือกข้อความโดยพิจารณาคำภาษาต้องชัดเจนและเป็นข้อความที่แสดงทัศนคติ ด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจน เพื่อลดความกำกวม และตัดข้อความที่มีลักษณะทางบวกหรือทางลบ มาก ๆ ออก เหลือข้อความที่จะนำไปใช้จริง 195 ข้อความเป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบต่ออาชีพครูด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน

จัดข้อความที่คัดเลือกไว้ลงในมาตรประมาณค่า 5 อันดับ (Five-Step Rating Scale) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง - เห็นด้วย - ไม่แน่ใจ - ไม่เห็นด้วย - และไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง โดยจัดลำดับข้อความในลักษณะสุ่ม แยกเป็นมาตรวัด 3 ฉบับคือ ฉบับที่ 1 มีข้อความ 66 ข้อ ฉบับที่ 2 มีข้อความ 66 ข้อ และฉบับที่ 3 มีข้อความ 63 ข้อ

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้ (Try out) ผู้วิจัยได้นำข้อความที่รวบรวมไว้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษา คือกลุ่มครู

¹ Anne Anatasi, Psychological Testing 3rd. (New York: The Macmillian Publishing, Co, 1968), p. 551.

ประถมศึกษาในเขตลาคกระบัง สังกัดโรงเรียนเอกชน และกรุงเทพมหานคร รวม 280 คน เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้านวิธีการใช้ และภาษาในมาตรวัดทัศนคติ รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้ในขั้นนี้ทำการวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อความในแต่ละข้อ โดยวิธีการทดสอบค่าที (t - test) ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำไปทีละข้อ เพื่อคัดเลือกข้อความที่มีค่าที (t - test) ถึงระดับนัยสำคัญ .05 ($P < .05$) ซึ่งถือว่าเป็นข้อความที่มีอำนาจจำแนกสูงไว้¹ ในการทดลองใช้ครั้งนี้คัดเลือกข้อความไว้ 90 ข้อจัดลงในมาตรวัดทัศนคติฉบับเดียวกันโดยการสุ่มอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 4 การทดลองใช้ครั้งที่ 2 นำมาตรวัดทัศนคติที่ได้จากขั้นที่ 3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตพระโขนง และเขตลาคกระบัง จำนวน 120 คน และกลุ่มผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพครูคือกลุ่มผู้ประกอบการ ทหาร และอาชีพอื่น ๆ รวม 80 คน เพื่อนำผลที่ได้จากการทดลองใช้ครั้งนี้มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยการทดสอบค่าที (t - test) ระหว่างกลุ่มผู้รู้ลักษณะ (Known-group) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยมีความเชื่อว่ากลุ่มผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพครู ย่อมมีทัศนคติแตกต่างไปจากกลุ่มผู้ประกอบการ คัดเลือกข้อความที่มีค่าที (t - test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 จำนวน 42 ข้อ ซึ่งเป็นข้อความที่สามารถจำแนกกลุ่มที่มีทัศนคติแตกต่างกันได้ ฉะนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่ามาตรวัดทัศนคติฉบับนี้มีความตรงตามสภาพ (Concurrent validity)²

ขั้นที่ 5 นำมาตรวัดทัศนคติที่ประกอบด้วยข้อความที่คัดเลือกไว้ 42 ข้อ มา

¹จิตร วิภาส, "การสร้างแบบสำรวจทัศนคติของครูต่อนักเรียน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต แผนกวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 70 - 73.

²ชุมพร ยงกิตติกุล, การวัดทางจิตวิทยา : เบื้องต้น. (กรุงเทพฯ: ครูสภาสตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 179 - 181.

ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert) ซึ่งเป็นอาจารย์ของภาควิชาจิตวิทยา และ นักการศึกษา ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร เป็นผู้พิจารณาประเมินความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และ คำนวณค่าระดับความเชื่อถือได้ (Reliability) ของมาตรวัด โดยวิธีแบ่งครึ่งข้อคู่-คี่ (Spit-Half Method) ได้ค่าความเชื่อถือได้ = .918

ลักษณะมาตรวัดทัศนคติที่ได้ 42 ข้อ แบ่งเป็นข้อความเชิงบวก (Positive) และ เชิงลบ (Negative) ในด้านต่าง ๆ ต่ออาชีพครู ดังนี้

1. ทัศนคติต่ออาชีพครู ด้านตัวนักเรียน รวม 8 ข้อ
2. ทัศนคติต่ออาชีพครู ด้านตัวครูผู้สอน รวม 11 ข้อ
3. ทัศนคติต่ออาชีพครู ด้านงานครูและการสอนในชั้นเรียน รวม 10 ข้อ
4. ทัศนคติต่ออาชีพครู ด้านฐานะและค่านิยมของครูในสังคม รวม 9 ข้อ
5. ทัศนคติต่ออาชีพครู ด้านความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพครู รวม 8 ข้อ

ลักษณะของมาตรวัดทัศนคติแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นข้อความและส่วนที่เป็นความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อข้อความนั้น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อความ

ความคิดเห็น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1. ข้าพเจ้าอยาก
เป็นครู
2. ข้าพเจ้าคิดว่า
เด็กน่ารัก

	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ข้าพเจ้าอยากเป็นครู					
2. ข้าพเจ้าคิดว่าเด็กน่ารัก					

การตอบแบบสอบถาม ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความที่กำหนดให้ และพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้นเป็นจริง ตามความรู้สึกของผู้ตอบมากน้อยเพียงไร แล้วให้กาเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นนั้น ๆ

การตรวจให้คะแนน ถ้าข้อความแสดงทัศนคติที่ดี (Favorable Statement)
 นำหนักคะแนนจะเรียงตามลำดับดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1

ถ้าข้อความที่แสดงทัศนคติที่ไม่ดี (Un Favorable Statement) นำหนักคะแนน
 จะกลับกัน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1
เห็นด้วย	ให้คะแนน	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5

2. มาตรวัดทัศนคติแบบนัยจำแนกของออสกูค (The Semantic Differential
 Scale)

การสร้างมาตรวัดทัศนคติแบบนัยจำแนกของออสกูคนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อ
 ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในภาคต้น ปีการศึกษา 2523 พร้อมกับมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ทใน
 ตอนที่ 1 ที่กล่าวไปแล้ว ซึ่งแบบวัดทัศนคติแบบนัยจำแนกนี้มีวิธีการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกมโนทัศน์ที่สอดคล้องและเกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่ง
 มโนทัศน์นี้จะทำหน้าที่คล้าย ๆ เป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบประเมินค่ามาตรา (scale) ของทัศนคติ
 มโนทัศน์ที่พิจารณาซึ่งจะเหมาะสมกับการประเมินทัศนคติต่ออาชีพครู ที่เลือกไว้คือ "อาชีพครู
 ประถมศึกษาในปัจจุบัน"

ขั้นที่ 2 การสร้างสเกล (Scale)

2.1 เลือกคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกัน (bipolar adjective) อันเป็นคุณศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะของอาชีพครูประถมในปัจจุบัน-ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มครูทั่ว ๆ ไปทั้งระดับประถมศึกษามัธยมและสูงกว่า จำนวน 280 คน เขียนลักษณะของอาชีพครูประถมศึกษาทั้งที่คิดและไม่ได้พร้อมทั้งหาคุณศัพท์ที่ตรงข้ามมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.2 นำคำตอบในข้อที่ 1 มาหาความถี่คุณลักษณะแต่ละด้าน

2.3 เลือกคุณศัพท์ที่แสดงลักษณะต่าง ๆ ของอาชีพครูที่มีความถี่สูงมากที่สุดตามลำดับ พร้อมทั้งพิจารณาคุณศัพท์ที่มีลักษณะตรงข้ามกันที่กลุ่มครูตั้งกล่าวบอกลักษณะที่เขาคิดว่าเกี่ยวข้องกับและมีความหมายตรงข้ามกัน เช่น พู่มาก - พูดน้อย หันสมัย - ล้าหลัง เป็นต้น คำคุณศัพท์ที่เลือกไว้ในขั้นต้นจะเป็นคำที่ใช้ภาษาง่าย ๆ จำนวน 36 คำ

2.4 นำคุณศัพท์ที่มีลักษณะตรงข้ามกันดังกล่าวมาจัดลงในมาตรา 7 อันคัม (Seven-Step Rating Scale) ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนคือ คุณลักษณะและสเกลแบบหลายสเกลต่อหนึ่ง concept ดังตัวอย่างเช่น

อาชีพครูประถมศึกษาในปัจจุบัน

มีเกียรติ _____ ไม่มีเกียรติ
ไม่มีอิสระ _____ มีอิสระ

ขั้นที่ 3 การพัฒนามาตรวัดทัศนคติ

3.1 นำคุณศัพท์ที่เลือกไว้ 36 คำ จัดลงในมาตราประมาณค่า 7 อันคัม จำนวน 2 ฉบับคือ ฉบับที่ 1 มี 18 คำ และฉบับที่ 2 มี 18 คำ

3.2 นำมาตรวัดทัศนคติทั้ง 2 ฉบับ ไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ท ในตอนที่ 1 คือกลุ่มครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตพระโขนง และเขตลาดกระบัง รวม 120 คน และกลุ่มผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพครู ได้แก่ผู้ประกอบอาชีพทหาร ตำรวจ และอื่น ๆ รวม 80 คน เพื่อพิจารณาความบกพร่องของมาตรวัด

รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้ในขั้นนี้ มาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยการทดสอบค่าที (t - test) ระหว่างกลุ่มผู้รู้ลักษณะ (Known Group) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยมีความเชื่อว่ากลุ่มผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพครูย่อมมีทัศนคติแตกต่างไปจากกลุ่มผู้ประกอบอาชีพครู

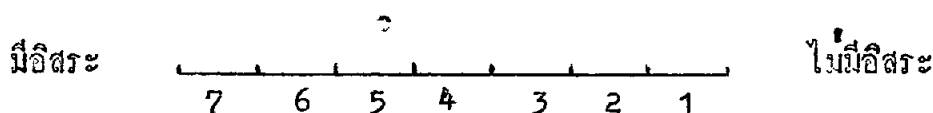
3.3 ทำการทดสอบคะแนนทัศนคติของกลุ่มผู้รู้ลักษณะ (Known Group) คือกลุ่มผู้ที่มีทัศนคติที่ดี และกลุ่มผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพครู โดยการทดสอบคู่คุณศัพท์ที่ละคู่ แล้วคัดเลือกไว้เฉพาะคู่คำคุณศัพท์ที่มีค่าที (t - test) ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ผู้วิจัยได้ตรวจให้คะแนนกลุ่มที่รู้ลักษณะแล้วอีกครั้งหนึ่ง โดยตรวจเฉพาะคู่คำคุณศัพท์ที่คัดเลือกไว้แล้วทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติของทั้งสองกลุ่ม พบว่าแตกต่างกัน ฉะนั้นมาตรวัดทัศนคติที่ประกอบด้วยคู่คำคุณศัพท์ที่คัดเลือกไว้ 23 คู่ เหล่านี้จึงมีความแม่นยำตามสภาพ (Concurrent Validity) เพราะสามารถแยกกลุ่มที่รู้ลักษณะแล้วทั้งสองกลุ่มได้¹

3.4 นำมาตรวัดทัศนคติที่ได้จากขั้นที่ 3 มาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert) ซึ่งเป็นอาจารย์ของภาควิชาจิตวิทยา และนักการศึกษา ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร พิจารณาประเมินความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) คู่คำคุณศัพท์เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาได้จริง

3.5 วิเคราะห์ค่าระดับความเชื่อถือได้ (Reliability) ของมาตรวัด โดยวิธีแบ่งครึ่งข้อคู่ - คี่ (Split half Method) ได้ค่าความเชื่อถือได้ = .9503 เป็นมาตรวัดทัศนคติที่พร้อมจะนำไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย คู่คำคุณศัพท์ 23 คู่

การทอบมาตรวัดทัศนคติ ให้ผู้ตอบพิจารณาคุณลักษณะที่อธิบายลักษณะของอาชีพครู ประถมศึกษาในสมัยปัจจุบันจากสเกล เช่น

"อาชีพครูประถมศึกษาในปัจจุบัน"

¹ เรื่องเดียวกัน.

การตอบสเกลต่าง ๆ มีความหมายดังนี้

- ถ้าตอบ 7 แสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นว่า อาชีพครูประถมนในปัจจุบันมีอิสระมากที่สุด
 ถ้าตอบ 6 แสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นว่า อาชีพครูประถมนในปัจจุบันมีอิสระมาก
 ถ้าตอบ 5 แสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นว่า อาชีพครูประถมนในปัจจุบันมีอิสระ
 ถ้าตอบ 4 แสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นว่า ยังไม่แน่ใจ
 ถ้าตอบ 3 แสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นว่า อาชีพครูประถมนในปัจจุบันไม่ค่อยมีอิสระ
 ถ้าตอบ 2 แสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นว่า อาชีพครูประถมนในปัจจุบันไม่มีอิสระ
 ถ้าตอบ 1 แสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นว่า อาชีพครูประถมนในปัจจุบันไม่มีอิสระเลย

การให้คะแนน ก็ให้ตามช่วงที่ผู้ตอบกาเครื่องหมายแสดงความคิดเห็นต่ออาชีพครูตามช่วงนั้น ๆ ของสเกล

3. แบบสำรวจมูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครูประถมศึกษาในปัจจุบัน

เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจมูลเหตุต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุจูงใจให้กลุ่มครูประกอบอาชีพครูประถมศึกษาในปัจจุบัน การสร้างแบบสอบถามมีวิธีการดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามปลายเปิดให้กลุ่มครูประถมศึกษาทั้งสังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 400 คน เขียนถึงสาเหตุที่จูงใจให้ครูกลุ่มดังกล่าวประกอบอาชีพครูในปัจจุบัน ตามที่ครูแต่ละท่านจะแสดงสาเหตุของการจูงใจมาให้มากที่สุด

2. นำผลที่ได้จากข้อที่ 1 มาวิเคราะห์ความถี่ของมูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครู คัดเลือกมูลเหตุจูงใจที่มีความถี่สูง ๆ ตามลำดับไว้ 24 ประการ แล้วจึงนำมูลเหตุจูงใจที่คัดเลือกไว้ พิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ควบคู่กับแบบสอบถามที่โสคติณด มีทรัพย์¹ ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจและความมั่นใจในการ

¹โสคติณด มีทรัพย์, "องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจและความมั่นใจในการเลือกเรียนครู ของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ปทุมวัน และครุศาสตร์จุฬา" (ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ประสานมิตร, 2513).

เลือกเรียนครูของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ปทุมวัน และครุศาสตร์จุฬาฯ

ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ จะมีมูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครู 25 ประการ ให้กลุ่มครูพิจารณาโดยข้อที่ 25 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-end Question) ให้ครูได้แสดงมูลเหตุจูงใจนอกเหนือไปจาก 24 ประการที่ให้มา ให้ครูแต่ละคนจัดอันดับ (Ranking) มูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครูมา 5 อันดับ โดยจัดอันดับความสำคัญของมูลเหตุจูงใจแต่ละประการตามการรับรู้ของครูแต่ละคน

การพิจารณา มูลเหตุจูงใจของครูแต่ละคน จะพิจารณามูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครู ลำดับความสำคัญ อันดับที่ 1 โดยการใช้ค่าร้อยละ (percentage)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากหน่วยงานต้นสังกัดของกรุงเทพมหานคร เพื่อแจกแบบสอบถามแก่ครูอาจารย์ในโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดของกรุงเทพมหานครที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง และติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากวิทยาลัยครูต่าง ๆ ในส่วนกลางที่ใช้ในการวิจัยเพื่อแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาฝึกหัดครูชั้นปีที่ 4 ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มไว้แล้ว โดยให้แต่ละคนตอบแบบสอบถามตามเวลาที่เขาสะดวก แบบสอบถามแต่ละชุดมี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นมาตรวัดทัศนคติ มี 2 ชุดคือ

ชุดที่ 1 เป็นมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ท (Likert's type scale) เป็นแบบวัดที่ให้นักวิจัยเห็นหรือความรู้สึกที่กลุ่มครูมีต่ออาชีพครูด้านต่าง ๆ 5 ด้าน จำนวน 42 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นมาตราวัดทัศนคติแบบนัยจำแนก (The Semantic Differential scale) ประกอบด้วยคุณศัพท์ที่แสดงลักษณะต่าง ๆ ของอาชีพครู 23 คู่ ให้กลุ่มครูประเมินมโนทัศน์ (Concept) "อาชีพครูประถมศึกษา ในปัจจุบัน"

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามให้กลุ่มครูจัดอันดับ (Ranking) มวลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครู 25 ข้อ ให้กลุ่มครูจัดอันดับความสำคัญของมวลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครูมา 5 อันดับ

ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ซึ่งส่งแบบสอบถามไป 1,625 ชุด ได้คืน 1,562 ชุด คิดเป็น 96.12 % ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

นำแบบสอบถามที่ได้คืนมา ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าวไปแล้ว และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ของสถาบันคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หากสถิติดังต่อไปนี้

1. หากค่ามัธยเทศคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทัศนคติแต่ละด้านโดยแยกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ และจำนวนปีที่ทำการสอน
2. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-way Analysis of Variance)¹ ของคะแนนทัศนคติของกลุ่มครูแต่ละด้าน โดยมีเพศและจำนวนปีที่ทำการสอนเป็นตัวแปรอิสระ
3. ถ้าผลการวิเคราะห์ในข้อที่ 2 มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

¹ B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design (New York: McGraw Hill, Inc, 1971), p. 431.

4. วิเคราะห์แนวโน้ม (Trends Analysis)¹ ของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของครูต่ออาชีพครู ตามจำนวนปีที่ทำการสอนที่เพิ่มมากขึ้น

5. หาค่าร้อยละ (Percentage) ของมูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพครูของกลุ่มครูชายและหญิง ที่มีจำนวนปีที่ทำการสอนต่างกัน

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Rodyer E. Kirk , Experimental Design procedure for the Behavioral Sciences (California: Brooks and Publishing company, 1968), Cole
p.p. 114 - 123, 513 - 517.